

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 17 ноември 2022 г.
(OR. en)

14917/22

ENER 606
CLIMA 611
CONSOM 302
TRANS 720
AGRI 643
IND 484
ENV 1177
COMPET 916
FORETS 122

ПРИДРУЖИТЕЛНО ПИСМО

От: Генералния секретар на Европейската комисия, подписано от
г-жа Martine DEPREZ, директор

Дата на получаване: 15 ноември 2022 г.

До: Г-жа Thérèse BLANCHET, генерален секретар на Съвета на
Европейския съюз

№ док. Ком.: COM(2022) 639 final

Относно: ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И
СЪВЕТА **Доклад за 2022 г. относно постигането на целите за
енергия от възобновяеми източници за 2020 г.**

Приложено се изпраща на делегациите документ COM(2022) 639 final.

Приложение: COM(2022) 639 final

Брюксел, 15.11.2022 г.
COM(2022) 639 final

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

**Доклад за 2022 г. относно постигането на целите за енергия от възобновяеми
източници за 2020 г.**

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Енергията от възобновяеми източници е ключов елемент в борбата на ЕС срещу предизвикателствата, свързани с климата и околната среда, както се подчертава и в доклада за състоянието на енергийния съюз, публикуван на 18 октомври 2022 г.¹. В рамките на Европейския зелен пакт² Европейската комисия предложи нова стратегия за трансформация на икономиката и обществото на ЕС и насочването им към по-устойчиво развитие. Повишените амбиции за намаляване на нетните емисии на парникови газове с най-малко 55 % до 2030 г. в сравнение с равнищата от 1990 г. и за превръщането в първия неутрален по отношение на климата континент до 2050 г. могат да бъдат постигнати само с интегрирана енергийна система, основана до голяма степен на енергия от възобновяеми източници. Поради това през юли 2021 г. Комисията предложи Директива (ЕС) 2018/2001 за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници (ДЕВИ II) да бъде изменена³ и дялът на енергията от възобновяеми източници в брутно крайно потребление на енергия през 2030 г. да се увеличи на най-малко 40 %⁴, което е увеличение в сравнение с амбицията от най-малко 32 %, определена в ДЕВИ II.

След началото на непровокираната и неоправдана военна агресия на Русия срещу Украйна ЕС публикува своя план REPowerEU⁵ с цел бързо намаляване на зависимостта на ЕС от руски изкопаеми горива. В плана REPowerEU се предлага допълнителен набор от мерки за икономии на енергия, диверсифициране на доставките и бързо заместване на изкопаемите горива чрез ускоряване на прехода на Европа към чиста енергия. За да се изпълни планът REPowerEU, ще бъде необходимо да се ускори и да се концентрира в началото на периода внедряването на възобновяеми енергийни източници и да се трансформират промишлените процеси с цел замяна на газа, нефта и въглищата. Като част от плана REPowerEU Комисията представи ново предложение за изменение на ДЕВИ II⁶. В него Комисията предлага целта за енергията от възобновяеми източници за 2030 г. да се повиши до най-малко 45 %. Чрез по-нататъшно опростяване и съкращаване на административните процедури за издаване на разрешения, стратегическо планиране, осъществявано от държавите членки, и насърчаване на проекти в зони, които са особено подходящи за разгръщането на проекти за производство на енергия от възобновяеми източници, предложението има за цел да гарантира по-бързо разгръщане на проекти за енергия от възобновяеми източници.

Поради това енергията от възобновяеми източници е от ключово значение за постигането на целите в областта на климата, сигурността на доставките и независимостта от вноса на енергия от Русия.

¹ COM(2022) 547 final.

² COM(2019) 640 final.

³ Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници, ОВ L 328, 21.12.2018 г., стр. 82.

⁴ COM(2021) 557 final.

⁵ COM(2022) 230 final.

⁶ COM(2022) 222 final.

Рамката за 2030 г. за подкрепа на възобновяемите енергийни източници се основава на напредъка, постигнат съгласно Директива 2009/28/ЕО за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници (ДЕВИ I)⁷, която беше в сила до 30 юни 2021 г. Съгласно ДЕВИ I държавите членки трябваше да изпълнят индивидуалните национални цели за 2020 г., които бяха в съответствие с целта за енергия от възобновяеми източници в целия ЕС от най-малко 20 %. Както се изисква в член 27 от Регламент (ЕС) 2018/1999 относно управлението⁸, до 30 април 2022 г. държавите членки трябваше да докладват на Комисията за постигането на своите национални цели за 2020 г. за енергия от възобновяеми източници.

Информацията, предоставена от държавите членки в техните доклади, допълнена с данните от Евростат и наличната научна литература⁹, е обобщена и анализирана в настоящия документ.

Настоящият доклад на Комисията се състои от пет глави. След въведението, в глава 2 е представена цялостна оценка на напредъка на равнището на ЕС във внедряването на енергия от възобновяеми източници. В глава 3 се разглеждат предишните констатации с оглед на въздействието на пандемията от COVID-19. В глава 4 се добавя по-подробен анализ на констатациите в отделните държави членки, включително примери за най-добри практики. В глава 5 са представени заключенията.

2. НАПРЕДЪК НА ЕС ВЪВ ВНЕДРЯВАНЕТО НА ЕНЕРГИЯ ОТ ВЪЗОБНОВЯЕМИ ИЗТОЧНИЦИ

През 2020 г. ЕС достигна дял от **22,1 % на енергията от възобновяеми източници в брутно крайно потребление на енергия, като по този начин надвиши дела от 20 %, определен като цел в ДЕВИ I**. Средно общият дял на енергията от възобновяеми източници се увеличава с 0,8 процентни пункта годишно от 2011 г. насам, с много по-голямо увеличение от 2,2 процентни пункта между 2019 г. и 2020 г. Също така в **отделните сектори — електроенергия, сектор на отоплението и охлаждането и транспорт** — дяловете на енергията от възобновяеми източници нарастват постоянно през последното десетилетие.

Относителният дял на възобновяемите енергийни източници беше най-голям в **сектора на електроенергията (ВЕИ-Е)** с принос от 37,5 % през 2020 г. В сектора се наблюдаваше особено голямо увеличение с 2 процентни пункта между 2018 г. и 2019 г. и с 3,4 % между 2019 г. и 2020 г. През 2020 г. делът на възобновяемите енергийни източници в **сектора на**

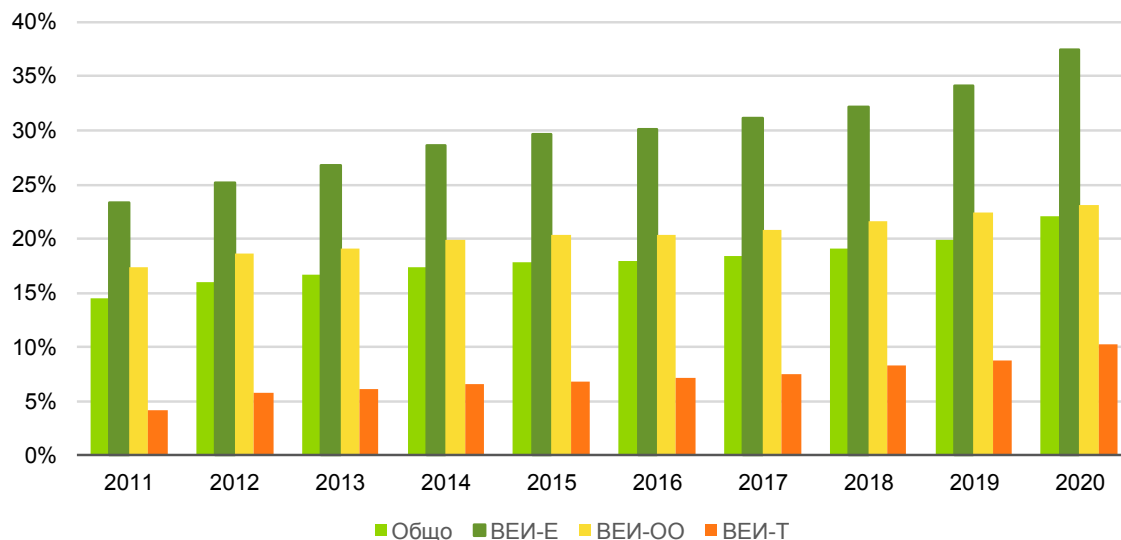
⁷ Директива 2009/28/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2009 г. за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници, ОВ L 140, 5.6.2009 г., стр. 16.

⁸ Регламент (ЕС) 2018/1999 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. относно управлението на Енергийния съюз и на действията в областта на климата, ОВ L 328, 21.12.2018 г., стр. 1.

⁹ Основен принос има следният доклад за техническа помощ „Оценка на докладите на държавите членки за 2020 г.“ („Assessment of Member States’ reports for the year 2020“) [DOI 10.2833/12592] от Guidehouse Germany GmbH, публикуван на 7 октомври 2022 г. Проучването е възложено от Европейската комисия.

отоплението и охлаждането (ВЕИ-ОО) достигна 23,1 % и по този начин се увеличи с 5,7 процентни пункта през последните десет години. В **сектора на транспорта (ВЕИ-Т)** делът достигна 10,2 % през 2020 г.; като цяло развитието беше по-малко динамично и по-бавно.

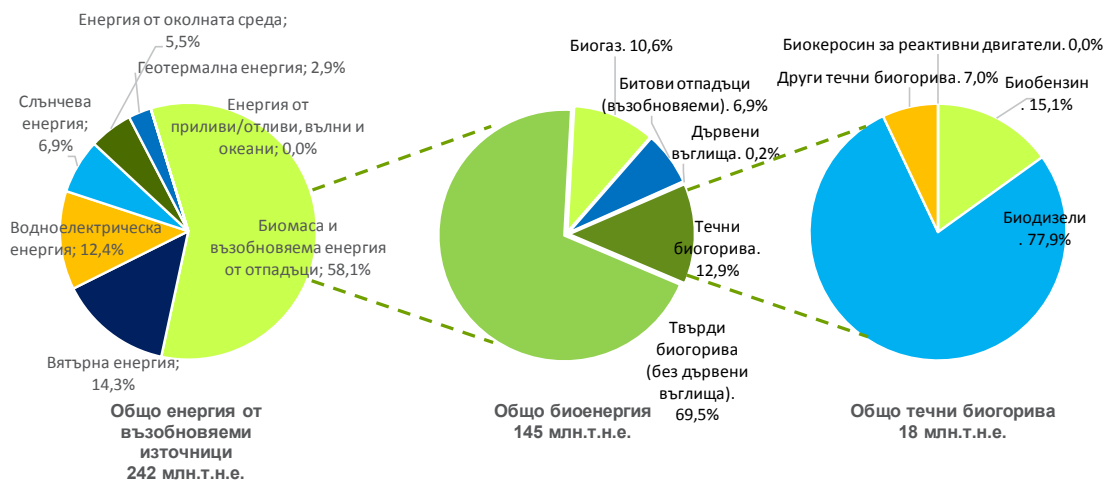
Фигура 1. Дялове на ВЕИ в ЕС-27 за периода 2011—2020 г. (%). Източник: Евростат SHARES.

Биоенергията продължава да бъде основният източник на енергия от възобновяеми източници в ЕС с дял от 58,1 % през 2020 г. Следва вятърната енергия с 14,3 %, водноелектрическата енергия с 12,4 %, енергията от слънцето (6,9 %), топлинната енергия от околната среда (5,5 %) и геотермалната енергия (2,9 %).

Що се отнася до биоенергията, делът на твърдите биогорива е най-голям — 69,5 %. Другите форми на биоенергия са течни биогорива (12,9 %), биогаз (10,6 %), делът на възобновяемата енергия от битови отпадъци (6,9 %) и дървени въглища (0,2 %).

Фигура 2. Брутно потребление на енергия от възобновяеми източници в ЕС по видове (2020 г., % и млн.т.н.е.). Източник: Евростат.

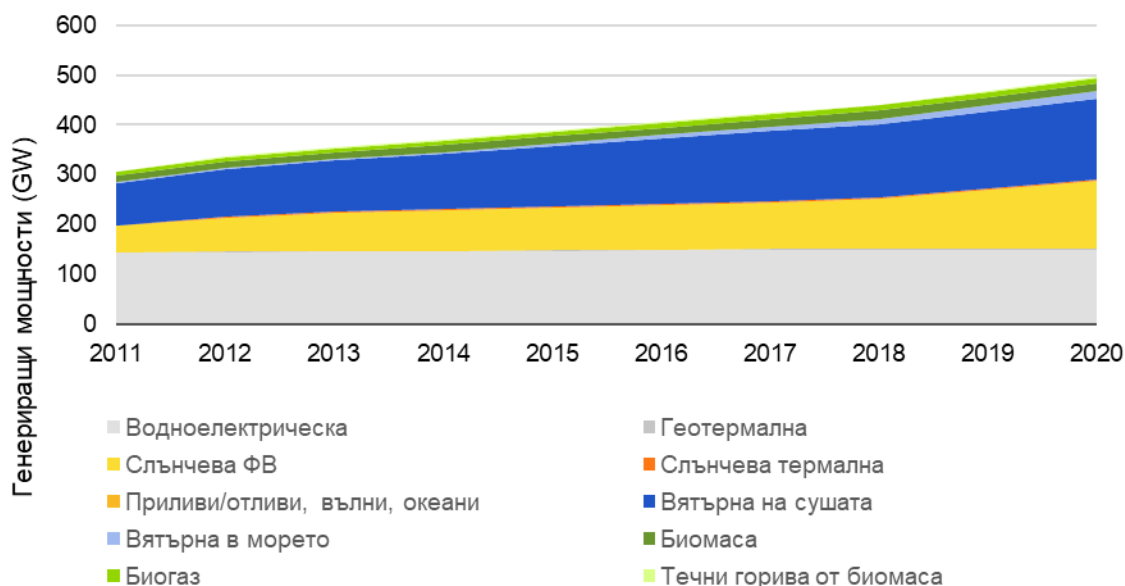

Сектор на ВЕИ-Е

Между 2011 г. и 2020 г. делът на технологиите за ВЕИ в общото генериране на електроенергия непрекъснато се увеличава. През 2020 г. за първи път вятърната енергия от разположени на сушата инсталации имаше най-голям дял в технологиите за ВЕИ-Е с производство от 350 TWh през 2020 г., следвана от водноелектрическата енергия с 345 TWh, слънчевите фотоволтаични уредби с 139 TWh, твърдата биомаса с 83 TWh, биогаза с 56 TWh, вятърната енергия от разположени в морето инсталации с 47 TWh. Електроенергията от геотермални инсталации (6 TWh), слънчевата топлинна енергия (5 TWh) и течните горива от биомаса (5 TWh) имаха второстепенна роля в микса от ВЕИ-Е.

Инсталираните **генериращи мощности за електроенергия от ВЕИ**, наблюдавани през 2020 г., съответстват на резултатите, посочени за производството на електроенергия от ВЕИ-Е по-горе. През 2020 г. технологията с най-големи инсталирани мощности бяха разположените в морето инсталации за вятърна енергия със 162,5 GW, като при тях се наблюдава значително увеличение от 7,4 GW между 2019 г. и 2020 г. Водноелектрическите централи имаха вторите по големина генериращи мощности (150,8 GW), но общите им инсталирани мощности останаха до голяма степен непроменени с увеличение от едва 6,5 GW през последните 10 години. След водноелектрическите централи се нареждат слънчевите фотоволтаични уредби, чиято мощност се увеличи от 117,9 GW през 2019 г. на 135,7 GW през 2020 г. (+17,7 GW). Мощността на разположените в морето инсталации за вятърна енергия се увеличи от 12 GW през 2019 г. на 14,5 GW през 2020 г. През 2020 г. биомасата (15,6 GW), биогаза (11,7 GW), течните горива от биомаса (1,2 GW) и геотермалната енергия (0,9 GW) имаха относително по-малък дял от генериращите мощности за електроенергия от ВЕИ-Е.

Фигура 3. Генериращи мощности за електроенергия от ВЕИ в ЕС-27 за периода 2011—2020 г. Източник: Евростат SHARES.

По-бързото развитие на ВЕИ-Е в сравнение с ВЕИ-Т и ВЕИ-ОО е улеснено от намаляването на технологичните разходи с течение на времето.

По-конкретно, в **сектора на вятърната енергия от разположени на сушата инсталации** общите разходи за инсталиране, експлоатация и поддръжка, както и общите усреднени разходи за производство на електроенергия (LCOE) са намалели през последното десетилетие поради икономии от мащаба, по-голяма конкуренция и зрелостта на отрасъла. Между 2010 г. и 2020 г. среднопретеглената стойност на LCOE в световен мащаб намалела с 54 % от 0,089 USD/kWh на 0,041 USD/kWh. Освен това през последните години технологията на разположените на сушата вятърни турбини отбеляза значителен напредък. Фактори като увеличената височина на оста на вятърните турбини, по-големите диаметри на витлото и по-големите, по-надеждни турбини доведоха до увеличаване на мощностите.

В сектора на **вятърната енергия от разположени в морето инсталации** между 2010 г. и 2020 г. среднопретеглената стойност на LCOE в световен мащаб е намалела с 48 % — от 0,162 USD на 0,084 USD/kWh, като през 2020 г. намалението е 9 % спрямо предходната година. Тези намаления се дължат на технологични подобрения, както и на фактори, свързани с отрасъла, като например нарастващият опит на разработчиците и по-голямата стандартизация на производството.

Значителни намаления на разходите се наблюдават и в **сектора на слънчевите фотоволтаични уредби**. Между 2010 г. и 2020 г. среднопретеглената стойност на LCOE в световен мащаб на обществените фотоволтаични уредби е намалела с 85 % от

0,381 USD/kWh на 0,057 USD/kWh. Същевременно производството непрекъснато се разширява и оптимизира, а като цяло ефективността на модулите се увеличава.

Сектор на ВЕИ-ОО

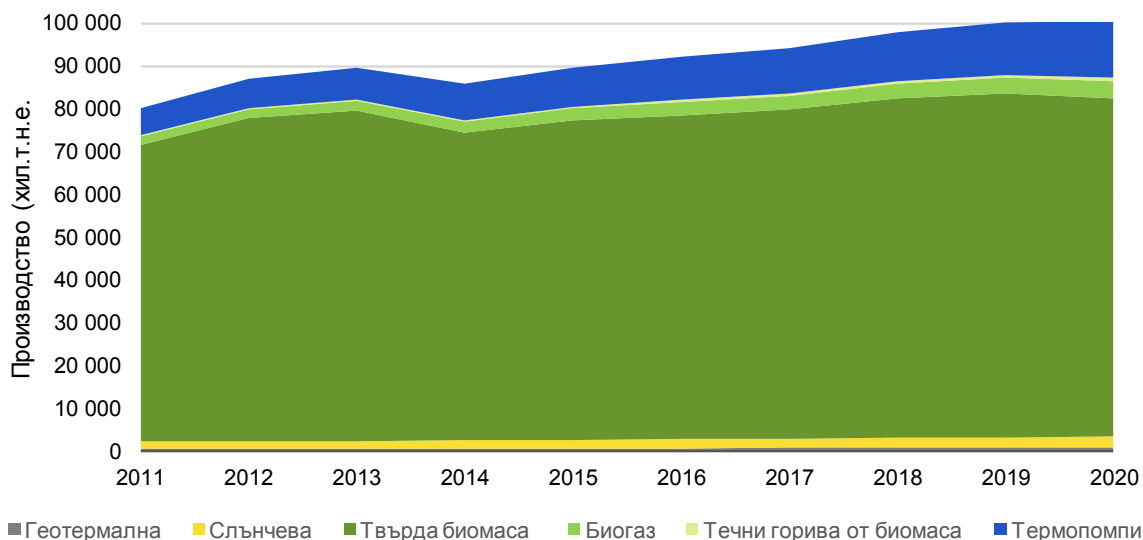
През последното десетилетие потреблението на енергия от възобновяеми източници в сектора на ВЕИ-ОО растеше постепенно¹⁰. През 2020 г. потреблението в сектора на ВЕИ-ОО на равнището на ЕС достигна 100 561 хил.т.н.е. Твърдата биомаса беше най-големият източник на енергия от възобновяеми източници в сектора със 79 151 хил.т.н.е. Потреблението на енергия от термопомпи беше 13 316 хил.т.н.е., биогаз — 4055 хил.т.н.е., слънчеви отоплителни уредби — 2503 хил.т.н.е., течни горива от биомаса — 669 хил.т.н.е. и геотермално отопление — 867 хил.т.н.е.

В сравнение с 2004 г. (11,7 %) дялът на енергията от възобновяеми източници в сектора на отоплението и охлаждането в Европейския съюз на практика се е удвоил. Това увеличаване може да се дължи на по-ниските нужди от отопление, но най-вече на увеличаването на топлинната енергия от възобновяеми източници от термопомпи. Данните за пазара на термопомпи в целия Европейски съюз за 2020 г. потвърждават увеличеното им внедряване в сегмента на отоплението и охлаждането, отчасти стимулирано от политики в няколко държави, благоприятстващи електрифицирането на нуждите от отопление (например Франция, Финландия, Швеция), и увеличаването на нуждите от охлаждане през лятото в областта на термопомпите с обратим цикъл, работещи в режим на охлаждане. В други сектори, освен в този на термопомпите, беше стимулирано увеличението на общото потребление на топлинна енергия от възобновяеми източници — биогаз, възобновяеми битови отпадъци, енергия от слънцето и течни горива от биомаса. Между 2019 г. и 2020 г. разпределението между различните сектори за топлинна енергия от възобновяеми източници беше в ущърб на твърдите биогорива (от 76,3 до 75 %) и в полза на термопомпите (от 11,8 до 12,7 %). Дялът на биогаза се увеличи от 3,6 на 3,9 %, дялът на възобновяемите битови отпадъци — от 3,7 на 3,8 %, на енергията от слънцето — от 2,3 на 2,4 %, дялът на геотермалната енергия се запази на равнище от 0,8 %, а на течните горива от биомаса се увеличи от 1 на 1,1 %¹¹.

¹⁰ Тъй като делегираният акт за установяване на методиката за изчисление за охлаждане с енергия от възобновяеми източници беше приет на 14 декември 2021 г., дяловете на отоплението и охлаждането с енергия от възобновяеми източници за 2020 г. все още не включват приноса на охлаждането с енергия от възобновяеми източници.

¹¹ <https://www.eurobserv-er.org/category/all-annual-overview-barometers/>.

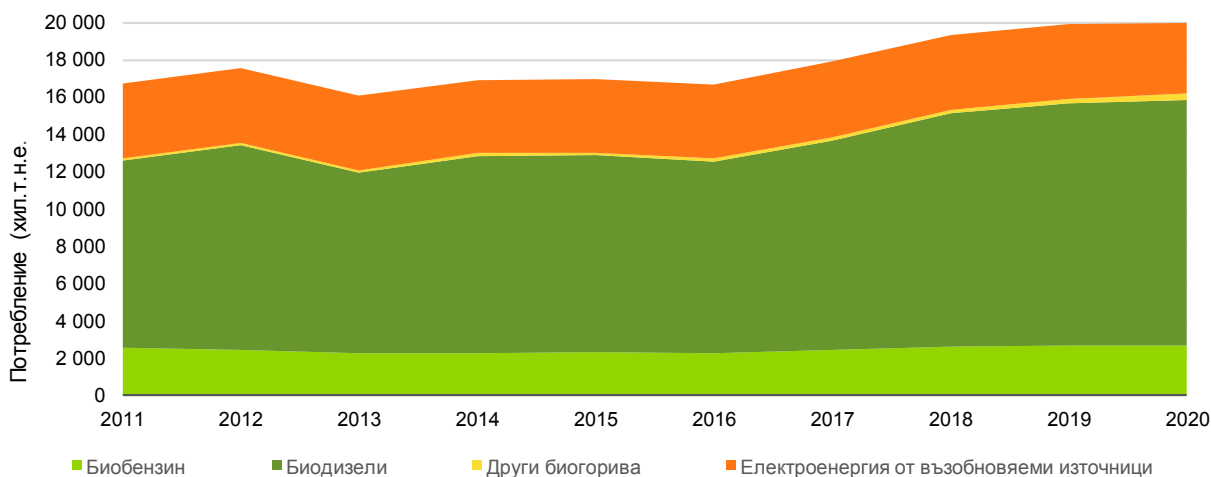
Фигура 4. Производство на топлинна енергия и студ от технологии за ВЕИ-ОО в ЕС-27 за периода 2011—2020 г. Източник: Евростат SHARES.

Сектор на ВЕИ-Т

Като цяло потреблението на енергия от възобновяеми източници в сектора на ВЕИ-Т нараства с постоянни темпове през последното десетилетие. Потреблението на биодизел и биоетанол беше в застой между 2014 г. и 2016 г., но оттогава се увеличава. Поради големия принос на биодизела и биоетанола в сектора на ВЕИ-Т развитието на тези биогорива доведе до нарастване на общото потребление на биогорива от 2016 г. насам. Най-широко използваното гориво през целия период беше биодизелът, който осигурява и най-големия принос на ВЕИ-Т през 2020 г. с 13 164 хил.т.н.е. Използването на електроенергия от възобновяеми източници в транспорта се увеличи значително през последните 10 години. Особено голямо увеличение се наблюдаваше в сектора на автомобилния транспорт, с увеличение от 10 хил.т.н.е. през 2011 г. на 112 хил.т.н.е. през 2020 г. Въпреки това, в сравнение с другите видове транспорт, особено железопътния, приносът на електроенергията в автомобилния транспорт все още е незначителен. Потреблението на биогорива на основата на хранителни и фуражни култури продължава да представлява голям дял от потреблението на енергия от възобновяеми източници в транспорта (10 808 хил.т.н.е. или 4,5 % от потреблението на енергия в транспорта през 2020 г.), докато потреблението на биогорива от ново поколение е по-ниско, но се е увеличило значително през последните години (1224 хил.т.н.е. през 2020 г.).

Фигура 5. Потребление на енергия в транспорта (ВЕИ-Т) в ЕС-27 за периода 2011—2020 г. Източник: Евростат SHARES.

3. ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА COVID-19

Делът от 22,1 % на енергията от възобновяеми източници в ЕС като цяло беше засегнат и от по-ниското общо потребление на енергия поради **пандемията от COVID-19**. Тя оказва **сериозно въздействие върху равнището на потребление на енергия** в държавите членки, като се вземат предвид и други фактори, като например колебанията в метеорологичните условия и прилагането на политики за енергийна ефективност, които също може да са изиграли роля за намаляването на общото брутно крайно потребление през дадена година. **Крайното потребление на енергия** в целия ЕС **намаля с 8 % в сравнение с 2019 г.** Спадът варираше в отделните държавите членки, като Люксембург (-13,7 %) и Испания (-12,3 %) отчетоха най-голям спад в потреблението, докато Швеция (-2,4 %) и Румъния (-1,4 %) отбелязаха само лек спад.

Що се отнася до **страната на енергоподаването**, като цяло генерирането на енергия от ВЕИ беше засегнато в по-малка степен в сравнение с други енергийни източници. Електроцентралите, работещи със слънчева, вятърна и чиста водноелектрическа енергия, бяха в състояние да осъществяват дейността си, тъй като способността им да произвеждат електроенергия зависи от метеорологичните условия, а не от търсенето. По подобен начин производството на електроенергия от управляеми ВЕИ, като например биомаса, изглежда почти не е засегнато, тъй като тяхното функциониране се дължи до голяма степен на подкрепата на ВЕИ (което като цяло не беше засегнато от пандемията от COVID-19). По отношение на биогоривата в транспорта или биомасата, използвана за отопление обаче, кризата, свързана с по-ниското потребление, оказва видимо въздействие¹².

¹² Klessmann, C., Sach, T., Grigiene, M., et al., Technical assistance in implementation of the 5th report on progress of renewable energy in the EU final update report (Техническа помощ при реализиране на 5-ия доклад относно

Тези фактори доведоха до **промяна към по-голям дял на генерирането на енергия от ВЕИ в енергийния микс**¹³, което се дължеше само отчасти на действителните **нови инсталирани мощности**. Като цяло **може да се заключи**, че по-ниското потребление на енергия е улеснило постигането на целите от страна на държавите членки.

4. ПОДРОБНИ ОЦЕНКИ НА НАПРЕДЪКА НА ДЪРЖАВИТЕ ЧЛЕНКИ

4.1. Общи дялове на енергията от възобновяеми източници по държави членки

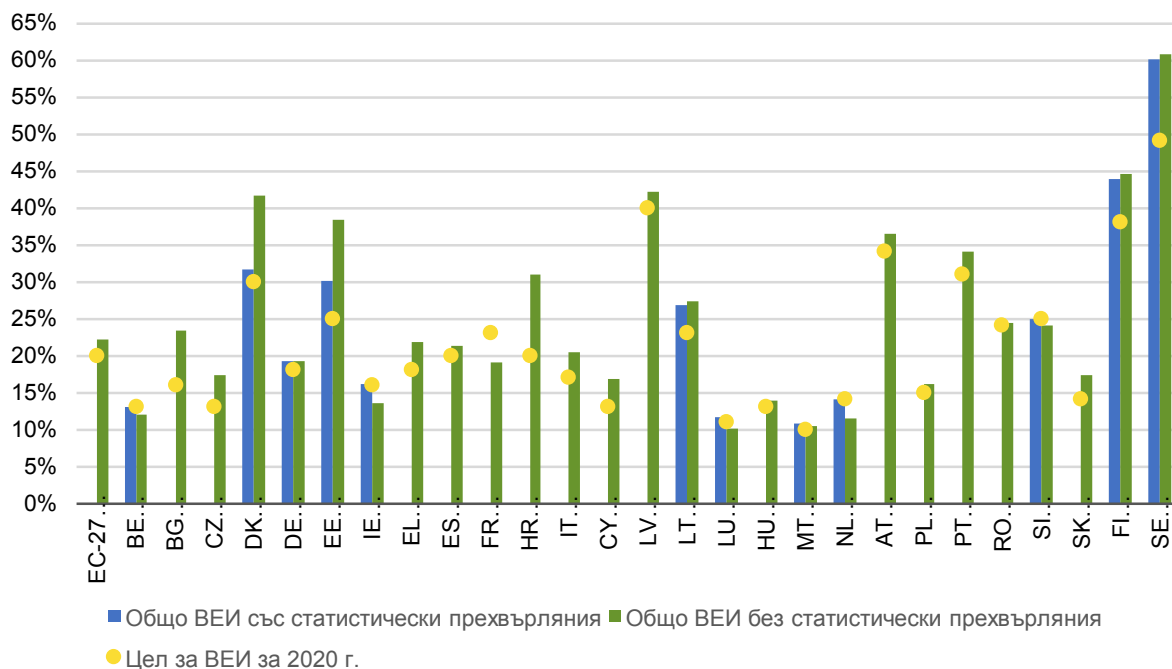
Дяловете на енергията от възобновяеми източници през 2020 г. се различават значително в отделните държави членки, което отразява различните изходни позиции и национални цели, определени за всяка държава членка в ДЕВИ I. През 2020 г. Швеция постигна най-високия дял на енергията от възобновяеми източници (60,1 %), следвана от Финландия (43,8 %) и Латвия (42,1 %). Най-ниските дялове на енергията от възобновяеми източници бяха отчетени в Малта (10,7 %) и Люксембург (11,7 %). Въпреки ниския общ дял на енергията от възобновяеми източници Малта и Люксембург увеличиха своите дялове на енергията от възобновяеми източници от 2019 до 2020 г. съответно с +2,5 процентни пункта и +4,7 процентни пункта (със статистически прехвърляния).

Като се имат предвид както внедряването на национално равнище, така и съобщените понастоящем статистически прехвърляния, всички държави членки, с изключение на Франция, постигнаха дял, равен на или по-висок от тяхната обвързваща цел за 2020 г. за енергията от възобновяеми източници съгласно ДЕВИ I. Някои държави членки надвишиха целите си в значителна степен; Швеция надвиши целта си с 11,1 процентни пункта, България — със 7,3 процентни пункта, а Финландия — с 5,8 процентни пункта.

напредъка в областта на възобновяемата енергия в окончателния актуализиран доклад на ЕС). Задача 1 и 2, Служба за публикации на Европейския съюз, 2021 г.

¹³ EIA, Covid-19 impact on electricity report, 2021, [Covid-19 impact on electricity – Analysis - IEA](#) (Администрация на САЩ за информация в енергетиката, Доклад относно въздействието на Covid-19 върху електроенергията, 2021 г., Въздействието на Covid-19 върху електроенергията — Анализ — МАЕ) .

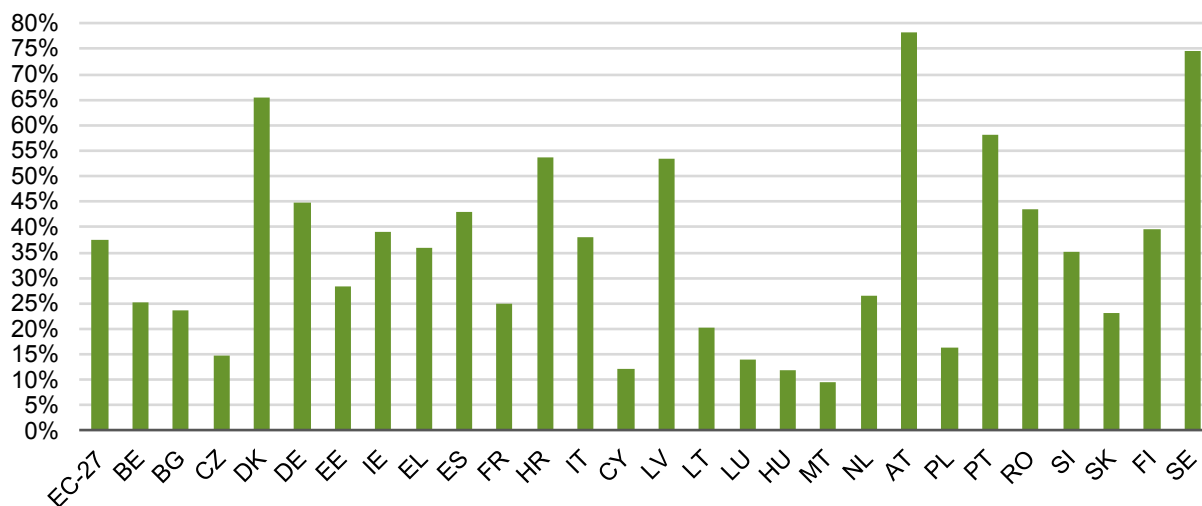
Фигура 6. Общ дял на ВЕИ със и без статистически прехвърляния спрямо целите за ВЕИ за 2020 г.
Източник: Евростат SHARES; ДЕВИ I.

4.2. Напредък в отделните сектори: електроенергия, отопление и охлаждане и транспорт

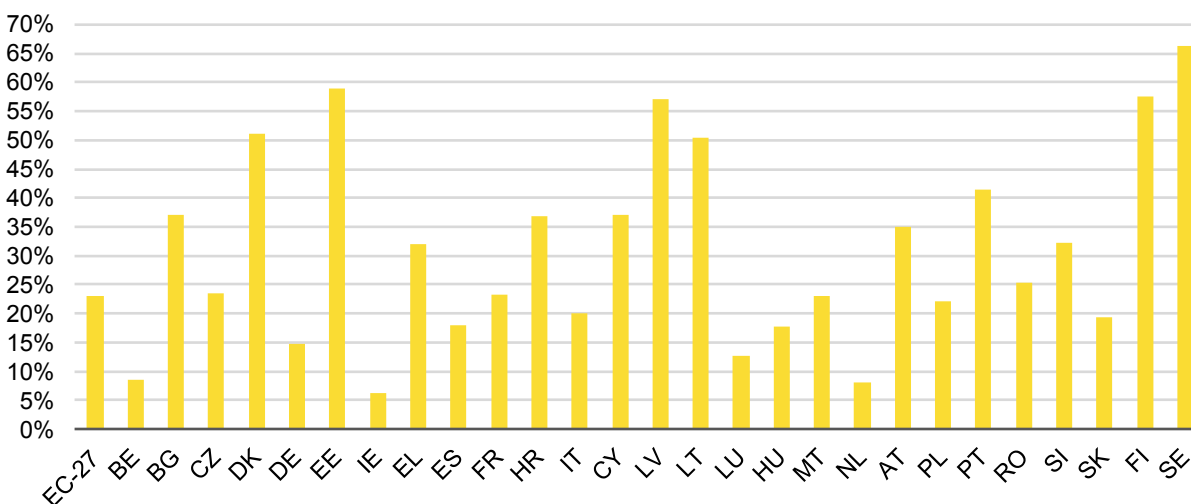
В сектора на **ВЕИ-Е** Австрия имаше най-високия дял на ВЕИ-Е през 2020 г. с дял от 78,8 %, следвана от Швеция (74,5 %) и Дания (65,3 %). През 2020 г. Малта (9,5 %), Унгария (11,9 %) и Кипър (12,4 %) имаха най-ниския дял на ВЕИ-Е от всички държави членки.

Фигура 7. Дял на ВЕИ-Е по държави членки през 2020 г. Източник: Евростат SHARES.

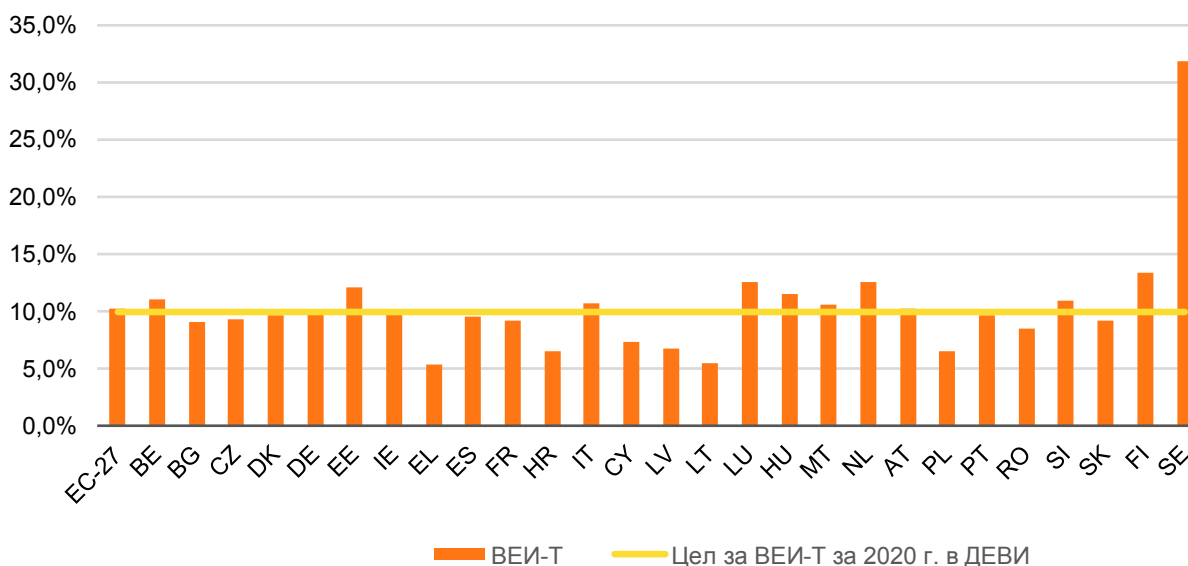
В сектора на **отоплението и охлаждането** през 2020 г. Швеция (66,4 %) имаше най-високия дял на енергията от възобновяеми източници, следвана от Естония (58,8 %), Финландия (57,6 %) и Латвия (57,1 %). За разлика от тях Ирландия (6,3 %), Нидерландия (8,1 %) и Белгия (8,4 %) имаха най-ниския дял на енергията от възобновяеми източници в сектора на отоплението и охлаждането.

Фигура 8. Дял на ВЕИ-ОО по държави членки през 2020 г. Източник: Евростат SHARES.

В **транспортния сектор** най-високите дялове се наблюдават в Швеция, където делът на ВЕИ-Т беше 31,9 %, следвана от Финландия (13,4 %), Нидерландия и Люксембург (по 12,6 %). Сред всички държави членки през 2020 г. Гърция (5,3 %), Литва (5,5 %), Полша и Унгария (по 6,6 %) отчетоха най-ниския дял на ВЕИ-Т.

Фигура 9. Дял на енергията от възобновяеми източници в транспорта в ЕС-27 за периода 2011—2020 г. Източник: Евростат SHARES.

4.3. Трансгранично сътрудничество и използване на механизми за сътрудничество

В ДЕВИ I се предвиждат четири различни вида механизми за сътрудничество: статистически прехвърляния, съвместни проекти между държавите членки, съвместни проекти между държавите членки и трети държави и съвместни схеми за подпомагане. От тези механизми държавите членки използваха най-интензивно статистическите прехвърляния¹⁴. Белгия, Естония, Ирландия, Литва, Люксембург, Малта, Нидерландия, Словения, Финландия и Чешката република участваха в споразумения за статистическо прехвърляне, които влязоха в сила през 2020 г.; някои от участващите държави членки постигнаха своята обвързваща цел за енергия от възобновяеми източници за 2020 г. в резултат на статистически прехвърляния. По-долу е представен преглед на статистическите прехвърляния и техните количества.

Фигура 10. Статистически прехвърляния, които влязоха в сила през 2020 г. Източник: Евростат SHARES.

Държава членка — продавач	Държава членка — купувач	Количество статистически данни за ВЕИ (GWh)
Литва	Люксембург	250
Естония	Люксембург	400

¹⁴ Проучване относно механизмите за сътрудничество и тяхното прилагане може да бъде намерено на адрес: https://energy.ec.europa.eu/cooperation-between-eu-countries-under-res-directive-0_bg

Дания	Белгия	1800
Финландия	Белгия (Фландрия)	250
Чешка република	Словения	465
Финландия	Белгия (Фландрия)	20
Литва	Белгия (Брюксел-столица)	152
Финландия	Белгия (Фландрия)	1650
Естония	Малта	20
Дания	Нидерландия	13 650
Естония	Ирландия	2500
Дания	Ирландия	1000

Другите механизми за сътрудничество останаха до голяма степен неизползвани, като вече установените съвместни схеми за подпомагане между Германия и Дания и между Швеция и Норвегия продължиха да дават резултати¹⁵. Въпреки това се очаква трансграничното сътрудничество под формата на съвместни проекти да бъде допълнително стимулирано след прилагането на новите инструменти, създадени на равнището на ЕС, по-специално механизма за финансиране на енергията от възобновяеми източници в Съюза¹⁶ и компонента за енергия от възобновяеми източници на Механизма за свързване на Европа¹⁷.

4.4. Мерки, предприети за постигане на националните цели за енергия от възобновяеми източници за 2020 г.¹⁸

Както е посочено в член 27, буква б) от Регламент (ЕС) 2018/1999 относно управлението, от държавите членки се изисква да предоставят конкретна информация относно мерките, предприети за постигане на националните цели за енергията от възобновяеми източници през 2020 г., включително мерките, свързани със **схеми за подпомагане, гаранции за произход (ГП) и опростяване на административните процедури.**

¹⁵ За 2020 г. съвместните схеми за подпомагане доведоха до статистически прехвърляния в размер на 50,84 GWh от Дания към Германия и 2644 GWh от Швеция към Норвегия.

¹⁶ https://energy.ec.europa.eu/topics/renewable-energy/financing/eu-renewable-energy-financing-mechanism_bg

¹⁷ https://energy.ec.europa.eu/topics/renewable-energy/financing/financing-cross-border-cooperation_bg

¹⁸ Въз основа на „Оценката на докладите на държавите членки за 2020 г.“, която включва представените от държавите членки доклади, както и докладите от предишния проект „Техническа помощ при реализиране на 5-ия доклад относно напредъка в областта на енергията от възобновяеми източници в ЕС“, Европейска комисия, Генерална дирекция „Енергетика“, Horváth, G., Schöniger, F., Zubel, K. et al., Техническа помощ при реализиране на 5-ия доклад относно напредъка в областта на енергията от възобновяеми източници в ЕС: задача 1 и 2: окончателен доклад, Служба за публикации, 2020 г., <https://data.europa.eu/doi/10.2833/325152>.

4.4.1. Мерки по схеми за подпомагане

Сектор на ВЕИ-Е

В сектора на ВЕИ-Е според техните доклади през последните години в държавите членки са приложени различни комбинации от схеми за подпомагане. Сред схемите за подпомагане, използвани за подпомагане на генерирането на електроенергия от ВЕИ (ВЕИ-Е), бяха **преференциалните премии (ПП)**¹⁹, често съчетани със **системи за тръжна продажба**, квотни системи, данъчни стимули, нетно отчитане, субсидии, заеми и преференциални тарифи за изкупуване. Въпреки че предоставените схеми за подпомагане се различават в отделните държави членки, почти всички държави членки имат поне две схеми за подпомагане, с които се предоставя специфично подпомагане за различни технологии, размери на централи и участници.

Обща тенденция е **преходът от административно определени преференциални тарифи за изкупуване (ПТИ) към схеми за преференциални премии**, които улесняват по-голямата пазарна интеграция на възобновяемите енергийни източници. Освен това по-често подпомагането се предоставя след състезателни тръжни процедури. До 2020 г. 19 държави членки са провели търгове за подпомагане на ВЕИ-Е. Тази тенденция продължи и след 2020 г.: Белгия (2021 г.) и Румъния (2022 г.) дадоха ход на търгове за проекти за вятърна и слънчева енергия, а 4 други държави членки също обмислят въвеждането на търгове за подпомагане на ВЕИ-Е²⁰.

В допълнение към ПТИ и ПП всички държави членки (с изключение на Латвия) **приведоха в действие допълнителни фискални мерки**, включително субсидии, заеми и данъчни кредити/освобождавания с цел насърчаване на внедряването на технологии за ВЕИ. Тези фискални мерки варираха от инвестиционни субсидии до програми за отпускане на заеми за електроцентрали, работещи с ВЕИ. Повечето фискални мерки бяха насочени към конкретна технология, например програмата на Германия за финансиране за

¹⁹ В рамките на ПП енергията от възобновяеми източници се продава на спот пазара на електроенергия и производителите получават заплащане в допълнение към пазарната цена (източник: [Feed-in Premiums \(FIP\) — energypedia \(Преференциални премии \(ПП\) — energypedia\)](#)). Докато по фиксираните ПП получената премия е независима от пазарната цена и следователно остава постоянна, по схемите за пълзящи ПП се изплащат различни премии в зависимост от развитието на пазарната цена, изчислена въз основа на разликата между пазарните цени и референтна цена на електроенергията (източник: [Feed-in Premiums \(FIP\) — energypedia \(Преференциални премии — energypedia\)](#)). Ако пълзящата ПП се предоставя чрез търг, по проектите се предлагат оферти за общо възнаграждение (евроцента/kWh) и премията се определя впоследствие въз основа на референтните цени на електроенергията (източник: FIP, fixed or sliding — AURES II (FIP, фиксирани или пълзящи — AURES II) (aures2project.eu). Договорът за разлика е специален случай на пълзяща ПП, при който се изплащат както положителни, така и отрицателни отклонения от фиксирана референтна цена. Той дава право на бенефициера да получи сума, равна на разликата между фиксирана „цена на упражняване“ и референтна цена, например пазарна цена за единица произведена енергия (COM (2022/C 80/01); източник: What is a contract for difference? (Какво представлява договорът за разлика?) ([next-kraftwerke.com](#)).

²⁰ <https://taiyangnews.info/tenders/romania-950-mw-renewables-tender/>.

подкрепа на разположени в морето вятърни паркове, която започна още през 2011 г., или схемата за безвъзмездни средства за инсталиране на фотоволтаични уредби с нетно отчитане в жилищни сгради в Кипър.

Освен това през 2020 г. държавите членки подпомагаха внедряването на по-малки уредби за електроенергия от ВЕИ в домовете и общностите. Например през тази година Белгия, Гърция, Дания, Италия, Кипър, Латвия, Литва, Нидерландия, Полша и Унгария въведоха схеми за подпомагане на нетното отчитане за произвеждащи потребители.

През 2020 г. няколко държави членки въведоха **нови схеми за подпомагане на ВЕИ-Е**: например Португалия проведе търг за фотоволтаични уредби и фотоволтаични уредби плюс акумулиране с цел предоставяне на преференциални премии и безвъзмездни средства за инвестиции. Малта завърши конкурентна тръжна схема за преференциални тарифи за инсталации за ВЕИ между 400 kW максимална мощност и по-малко от 1000 kW м.м.. Италия въведе правна рамка за енергийните общности и колективните потребители на собствена електроенергия, която позволява на крайните потребители/производители да се обединяват, за да споделят генерираната на местно равнище електроенергия.

Сектор на ВЕИ-Т

В сектора на ВЕИ-Т най-забележителната тенденция през 2020 г. е нарастващото прилагане на **схеми за фискална подкрепа**, пряко насочени към навлизането на електрически превозни средства или превозни средства с възможност за включване към електрическата мрежа, например чрез освобождаване от данъци, преки субсидии или бонуси за закупуването на електрически превозни средства, или подпомагане на развитието на инфраструктура за зареждане.

През 2020 г. Гърция, Испания, Нидерландия и Унгария въведоха схеми за подпомагане, които насърчават електромобилността, главно чрез предлагане на субсидии за закупуването на електрически превозни средства. Испания въведе програма за подпомагане, наречена MOVES II, която включва подкрепа за насърчаване на закупуването на електрически превозни средства и инсталирането на инфраструктури за зареждане. По схемата за субсидиране SPP, въведена в Нидерландия, се предоставят възможности за субсидиране на потребителите, които желаят да закупят изцяло електрически автомобили за лична употреба. Унгария даде ход на тръжна система за електрически превозни средства, в която физически лица и дружества могат да кандидатстват за различни равнища на подпомагане за закупуването на електрическо превозно средство. Гърция въведе закон, в който се предвиждат данъчни стимули за насърчаване на закупуването на електрически превозни средства.

Освен нарастващото подпомагане за електрическите превозни средства и устойчивата мобилност, преобладаващата схема за подпомагане на ВЕИ-Т в ЕС продължава да бъде **задължението за квоти за възобновяеми горива**. През 2020 г. всички държави в ЕС използват схема за задължения, предимно квота, като основна схема за подпомагане с цел увеличаване на дела на ВЕИ-Т. Въпреки че квотните схеми се различават в

подробностите, всички те изискват от доставчиците на горива да доставят определен дял възобновяеми горива или да използват възобновяеми горива, за да намалят средния интензитет на емисиите на парникови газове от транспортните горива. Изискваните дялове обикновено нарастват всяка година и често като цел се определя дял от 10 % до 2020 г.

Сектор на ВЕИ-ОО

Като цяло в сектора на ВЕИ-ОО се прилагат по-малко схеми за подпомагане, отколкото в сектора на ВЕИ-Е. Подпомагането от държавите членки е насочено предимно към подпомагане за инвестиции чрез субсидии или заеми. През 2020 г. 22 държави членки предоставиха подпомагане за инвестиции под формата на субсидии, като 12 държави членки използваха (в допълнение към субсидии или вместо тях) заеми за подпомагане на внедряването на технологии за ВЕИ-ОО.

Съществуващите инструменти за подпомагане обикновено се прилагат за широк спектър от технологии, но по-голямата част от подпомагането се предоставя за производството на топлинна енергия от биомаса. Други често подпомагани технологии включват геотермални, аеротермални и хидротермални термопомпи, както и слънчеви топлинни уредби. В допълнение към насърчаването на приемането на технологии за ВЕИ-ОО схемите за подпомагане на държавите членки са насочени и към мерки за икономии на енергия и енергийна ефективност.

През 2020 г. някои държави членки, включително Дания, Нидерландия, Унгария и Финландия и някои австрийски региони, въведоха нови схеми за подпомагане на ВЕИ-ОО, насочени предимно към подобряване на енергийната ефективност на жилищата и инсталиране на термопомпи.

4.4.2. Гаранции за произход

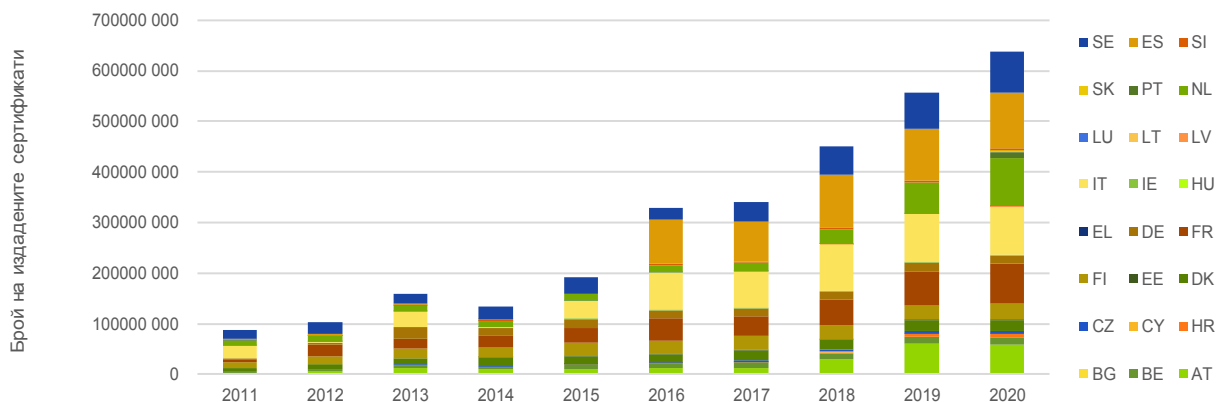
Както е посочено в преработения текст на Директивата за енергията от възобновяеми източници (Директива (ЕС) 2018/2001) (ДЕВИ II), гаранциите за произход имат за цел да удостоверят пред крайните потребители дела или количеството енергия от възобновяеми източници в енергийния микс на даден доставчик на енергия, както и в енергията, доставяна на потребителите по договори. Държавите членки трябва да направят необходимото, за да може произходът на енергията от възобновяеми източници да се гарантира като такъв по смисъла на Директивата в съответствие с обективни, прозрачни и недискриминационни критерии.

Като цяло от 2011 г. насам броят на издадените гаранции непрекъснато нараства²¹. В някои държави членки беше наблюдавано по-бързо увеличаване на гаранциите за

²¹ През 2011 г. бяха приети за първи път от Австрия, Белгия, Германия, Дания, Италия, Испания, Люксембург, Нидерландия, Португалия, Словения, Финландия, Франция и Швеция.

произход, например в Испания делът от 3 % от общия брой на издадените гаранции за произход в ЕС-27 през 2011 г. нарасна на 17 % през 2020 г. В Австрия развитието беше от 2 % през 2011 г. на 9 % през 2020 г., а във Франция промяната беше от 7 % на 12 % през 2020 г.

Фигура 11. Годишно издаване на сертификати за гаранции за произход по държави. Източник: AIB Statistics²².

Освен това в член 19 от ДЕВИ II се предвижда също така, че държавите членки гарантират, че когато производител получава финансово подпомагане от схема за подпомагане за производство на енергия от възобновяеми източници, в съответната схема за подпомагане в подходяща степен се взема предвид пазарната стойност на гаранцията за произход за същото производство. Поради това държавите членки имат различни начини за отчитане на подпомаганата електроенергия и като цяло различни начини за определяне на своите системи за гаранции за произход.

Въз основа на доклада за техническа помощ²³ някои държави членки издават гаранции за произход и за енергия от възобновяеми източници, за която е получено подпомагане. Такъв е случаят с Гърция, Естония, Кипър, Литва, Нидерландия, Полша, Румъния, Финландия и Чехия. Например в Кипър „издаването на гаранции за произход на производители на ВЕИ не зависи от каквото и да е получено подпомагане, например подпомагане за инвестиции или преференциална премия. По този начин приходите от гаранции за произход ще представляват допълнителна полза за производителите.

²² Оригинален източник на данни, AIB statistics <https://www.aib-net.org/facts/market-information/statistics>. Събрани и анализирани от Guidehouse.

²³ Technical assistance report „Assessment of Member States’ reports for the year 2020“ (Доклад за техническа помощ „Оценка на докладите на държавите членки за 2020 г.“) [DOI 10.2833/12592] от Guidehouse Germany GmbH, публикуван на 7 октомври 2022 г. Проучването е възложено от Европейската комисия.

Производителите трябва да получат одобрение от фонда за ВЕИ, за да търгуват с гаранции за произход“.

Вторият подход е да не се издават гаранции за произход за подпомагана електроенергия или да се издават гаранции за произход, но те да се отменят веднага. Белгия, Германия, Испания, Ирландия, Малта, Австрия и Словения. В Австрия например гаранциите за произход се издават за подпомагана и неподпомагана енергия от възобновяеми източници, но само гаранциите за произход от неподпомагани централи за енергия от възобновяеми източници могат да бъдат търгувани на международно равнище, докато подпомаганите гаранции за произход трябва да се използват за целите на оповестяването на информация от Австрия²⁴.

Трето, държавите членки могат да изберат да издават гаранции за произход за подпомагана енергия от възобновяеми източници, но тези гаранции за произход се продават на централен търг, за да се компенсират разходите за подпомагане. В тази категория се включват Италия, Люксембург, Франция, Португалия, Хърватия, Словакия и Унгария. Например в Италия гаранциите за произход за подпомагана енергия от възобновяеми източници се продават на търг от 2013 г. насам. Приходите, получени от търовете, се използват за компенсиране на разходите за подпомаганата енергия от възобновяеми източници.

4.4.3. Опростяване на административните процедури

В ДЕВИ II бяха установени изисквания към държавите членки за рационализиране и опростяване на административните процедури. Въпреки че ДЕВИ II трябваше да бъде транспонирана едва до 30 юни 2021 г., някои държави членки вече разполагаха с редица такива мерки за опростяване през 2020 г. или по-рано.

Според докладите си 10 държави членки са въвели някакъв вид **подход за обслужване на едно гише или национално звено за контакт**. Например през 2020 г. във Финландия Центърът за икономическо развитие, транспорт и околна среда (ELY Centre) на Южна Остроботния е определен за звено за контакт във връзка с процеса на издаване на разрешения за цялата територия. По искане на заявителя тези звена за контакт предоставят напътствия и улесняват целия административен процес на кандидатстване за разрешение и издаване на разрешение. През целия процес от заявителя не се изисква да контактува с повече от едно звено за контакт. Процесът на издаване на разрешения обхваща съответните административни разрешения за изграждане, модернизиране и експлоатация на централи за производство на енергия от възобновяеми източници и активите, необходими за тяхното присъединяване към електроенергийната мрежа²⁵.

²⁴ <https://www.aib-net.org/facts/national-datasheets-gos-and-disclosure>.

²⁵ <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2019/20190126>.

В няколко случая липсата на отговор от страна на администрацията в срок води до **автоматично одобрение на разрешенията**. Например Нидерландия въведе правила за разрешения за физически аспекти, като се посочва, че „крайният срок за процеса на вземане на решения по стандартната процедура е 8 седмици, като той може да бъде удължен еднократно с най-много още 6 седмици. Пропуснатият срок автоматично води до издаване на разрешение (съгласно принципа на *lex silencio positivo*)“²⁶.

Някои държави членки въведоха специфични **мерки за териториално устройство** във връзка с енергията от възобновяеми източници, като например карти, в които се посочват зоните, където могат да бъдат разработени ВЕИ. Такова териториално устройство може да спомогне за намаляване на противопоставянето от страна на местните общности и организациите на гражданското общество и за справяне с проблема с недостига на земя. Например Испания разработи две карти за вятърна и слънчева енергия, според които земята се класифицира в 5 класа на екологична чувствителност за всеки вид анализиран проект (максимална, много висока, висока, умерена и ниска). Картите обаче са само информативни и не заменят необходимите административни стъпки, като например необходимостта от оценка на въздействието върху околната среда²⁷.

Положението по отношение на процедурите за **кандидатстване онлайн** и цифровизацията на документите е разнородно в целия ЕС. Въпреки че няколко държави членки вече предлагат надеждни и широкообхватни процедури онлайн, повечето държави членки едва започнаха да въвеждат повече цифрови инструменти за улесняване на процеса.

Повечето държави членки въведоха някакъв вид **опростяване за маломашабни проекти**, като например слънчеви фотоволтаични уредби, монтирани на покривите, с цел улесняване на собственото потребление и енергийните общности. Освен това 15 държави членки приеха опростена процедура за уведомяване за присъединяване на малки инсталации към електроенергийната мрежа.

4.5. Примери за най-добри практики

При разглеждането на успешните държави членки могат да бъдат извлечени няколко поуки за следващото десетилетие:

- стабилният **политически** контекст с предвидимост на схемите за подпомагане, графици за търгове и наличен бюджет осигурява на заинтересованите страни предвидимост на инвестициите.
- **Определянето на цена на въглеродните емисии** и замърсяването в допълнение към СТЕ на ЕС също е от ключово значение, за да могат възобновяемите енергийни източници да се конкурират на равни начала. Швеция, която е държавата с най-

²⁶ <https://www.eclareon.com/de/projects/res-simplify>.

²⁷ <https://www.eclareon.com/en/projects/res-simplify>.

висок дял на ВЕИ в транспорта с почти 32 %, въведе данък върху въглеродните емисии още през 1991 г. Литва също така налага общ данък върху замърсяването на околната среда, като се изключва използването на биогаз, твърда и течна биомаса за отоплителни цели. Това, заедно с други мерки за подпомагане, например за биогаз, доведе до висок дял на възобновяемите енергийни източници в сектора на отоплението и охлаждането (50,4 % през 2020 г.).

- Бързите процедури за издаване на разрешения, включително определените в ДЕВИ II и предложението REPowerEU за изменение на Директивата за енергията от възобновяеми източници, са от съществено значение за ускоряване на внедряването на възобновяеми енергийни източници до равнищата, необходими за постигане на преразгледаната цел за 2030 г., и по този начин за намаляване на зависимостта от руските изкопаеми горива. **Единните звена за контакт** за организаторите на проекти са важен елемент за улесняване и ускоряване на административните процедури²⁸. Например в Нидерландия ключови разрешения могат да бъдат групирани заедно, като се следва подход за обслужване на едно гише, наречен „общо разрешение за физически аспекти“²⁹. Обслужването на едно гише се осъществява чрез платформа онлайн, при която има само един отговорен орган. От друга страна, както се препоръчва от Европейската комисия в плана REPowerEU, държавите членки следва да определят **специални „предпочитани зони“** за ВЕИ със съкратени и опростени процедури за издаване на разрешения³⁰. Някои държави членки въведоха подобни мерки, като например карти, в които се посочват областите, където могат да бъдат разработени ВЕИ, но с ограничено въздействие, тъй като те не са свързани със специална регулаторна рамка, водеща до по-бързо издаване на разрешения. Например испанското национално правителство публикува две карти за вятърна и слънчева енергия, които показват територията, класифицирана в пет класа на екологична чувствителност за всеки вид анализиран проект (максимална, много висока, висока, умерена и ниска). Повече примери за добри практики в тази област могат да бъдат намерени в насоките на Комисията за ускоряване на процедурите за издаване на разрешения за проекти за енергия от възобновяеми източници.
- **Повишаването на общественото одобрение** на енергийните политики и проекти е от ключово значение за гарантиране на успешен и устойчив енергиен преход. Това включва ранно участие на гражданите и евентуално финансови стимули, като например създадените в Дания³¹. В горепосочените насоки са дадени допълнителни примери.

²⁸ Съгласно ДЕВИ II това се превърна в задължение за всички държави членки.

²⁹ <https://www.eclareon.com/en/projects/res-simplify>.

³⁰ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_22_3131.

³¹ Схемата включва схема за обезщетяване на граждани, притежаващи имоти, чиято стойност е намаляла поради инсталирането на вятърен парк; схема за обезщетения за общността за насърчаване на местни проекти за възстановяване на природата или инсталирането на възобновяеми енергийни източници в

- Използването на биогорива, получени от отпадъци,³² може да допринесе по устойчив начин за **декарбонизацията на транспорта**, по-специално при видовете транспорт, които е трудно да се електрифицират, заедно с възобновяемите горива с небиологичен произход. В ДЕВИ II е определена цел от 3,5 % за дела на биогоривата от ново поколение през 2030 г. От 2016 г. насам потреблението в ЕС се е увеличило повече от два пъти до 1224 хил.т.н.е. през 2020 г. Водещите държави членки в този преход са Швеция с дял от 3,6 % от суровините и горивата в приложение IX А, следвана от Естония, Италия, Нидерландия и Финландия, които през 2020 г. имаха дял от над 1 %.
- Въпреки че значителното увеличаване на внедряването на възобновяеми енергийни източници обикновено отнема време, **целенасочените политически действия могат да доведат до бързи резултати**. Например през 2020 г. Ирландия имаше само един притежаван от общността вятърен парк. Оттогава насам тя предприе насочени към енергийната общност действия, ръководени от схемата за подпомагане на електроенергията от възобновяеми източници и от Рамката за създаване на възможности на общността, което доведе до успешното изпълнение на 17 нови проекта на енергийната общност, които се ползват от подпомагане във всички етапи (финансова подкрепа и услуги за изграждане на мощности), включително за разработване и осъществяване на проекта. Действията включват специален за общността търг за оперативна подкрепа, създаване на фонд на енергийната общност и специален годишен процес на присъединяване към електроенергийната мрежа.

5. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

С постигането на целите за 2020 г. на равнището на ЕС и за всички държави членки, с изключение на една, рамката на ДЕВИ I се оказа успешна за постигане на предвиденото увеличение на потреблението на енергия от възобновяеми енергийни източници. Ясно е обаче, че за да се постигне новата цел на REPowerEU от 45 %, предложена от Комисията, ще е необходимо рязко увеличаване на внедряването на енергия от възобновяеми източници — почти утрояване на средното годишно увеличение от 0,8 процентни пункта през последното десетилетие.

Спешното и пълно транспониране на Директивата за енергията от възобновяеми източници ДЕВИ II от 2018 г. е от ключово значение за успеха на енергийния преход, тъй като в нея се поставят основите на по-широкото разгръщане на ВЕИ. В момента Комисията проверява транспонирането и започна производства за установяване на неизпълнение на задължения срещу всички държави членки, които производства са на

обществени сгради и възможността за съсобственост, която позволява на местните граждани да закупуват дялове от проекти за вятърна енергия, вж. http://aures2project.eu/wp-content/uploads/2019/12/AURES_II_case_study_Denmark.pdf.

³² Суровини, включени в приложение IX към Директивата за енергията от възобновяеми източници.

различни етапи. Освен това приемането и прилагането на преработения текст на ДЕВИ II и съпътстващите я секторни мерки ще бъдат от ключово значение за постигането на целите през 2030 г. Предложението на Комисията от 18 май 2022 г. има за цел да премахне значителните пречки пред успешното внедряване на ВЕИ чрез опростяване и съкращаване на процедурите за издаване на разрешения. Поради това Комисията призовава Европейския парламент и Съвета да приемат предложението до края на 2022 г., за да може то да влезе в сила възможно най-скоро. Освен това държавите членки следва да включат в актуализацията на своите национални планове в областта на енергетиката и климата (НПЕК) проекти, предвидени за националните приноси за 2023 г., в съответствие с предложената от Комисията цел от 45 % за целия ЕС.

Все още е твърде рано да се правят прогнози за потенциалното постигане на целта за 2030 г. за ЕС като цяло или за отделните държави членки. Първите оценки сочат, че през 2021 г. дялът на енергията от възобновяеми източници в целия ЕС се е увеличил съвсем слабо (22,2—22,4 %), което показва, че ръстът на потреблението на енергия от възобновяеми източници е приблизително на същото равнище като ръста на крайното потребление на енергия, свързан с икономическото възстановяване, когато мерките във връзка с COVID бяха облекчени или отменени³³.

Като цяло напоследък се наблюдава известно положително развитие в няколко сектора, което показва, че внедряването на енергия от възобновяеми източници напредва. В електроенергетиката ранните признаци сочат, че 2022 г. ще бъде рекордна година за европейския пазар за слънчеви фотоволтаични уредби с годишен ръст на внедряването на най-големите пазари в държавите — членки на ЕС, между 17 и 26 %³⁴. В транспортния сектор последният тримесечен доклад показва ръст от 53 % спрямо предходната година при електрическите превозни средства, задвижвани с акумулаторна батерия³⁵. В сектора на сградите последните пазарни доклади за 2021 г. показват бърз скок в продажбите на термопомпи въздух—въздух на европейско равнище, което е увеличение с 34 %³⁶. Във Финландия през първите шест месеца на 2022 г. са продадени 75 000 термопомпи, което представлява увеличение с 80 % в сравнение със същия период на миналата година³⁷. В промишления сектор 2021 г. беше отчетена като рекордна година за корпоративните споразумения за закупуване на електроенергия от възобновяеми източници с подписани нови договори за около 6,7 GW³⁸.

³³ Оценки, които не са потвърдени от Комисията, могат да бъдат намерени в Доклад на ЕАОС № 10/2022 (<https://www.eea.europa.eu/publications/trends-and-projections-in-europe-2022>) и в съобщение за медиите на Euroobserver „Оценки на дяловете на ВЕИ през 2021 г.“ (<https://www.eurobserv-er.org/download-press-releases/>).

³⁴ [Global Market Outlook For Solar Power 2022-2026 — SolarPower Europe \(Перспективи за световния пазар на слънчева енергия за периода 2022—2026 г. — SolarPower Europe\)](#).

³⁵ [quarterly report on european electricity markets q1 2022.pdf \(europa.eu\)](#).

³⁶ [2021 heat pump market data launch.pdf \(ehpa.org\)](#).

³⁷ <https://www.sulpu.fi/record-high-sales-growth-of-80-recorded-for-heat-pumps-in-the-first-six-months-of-the-year-in-finland/>.

³⁸(SWD(2022) 149 final).

Няколко държави членки вече поеха амбициозни ангажименти за 2030 г., като например дял от 80 % на електроенергията от ВЕИ в Германия и дори 100 % в Австрия и Естония. Португалия изтегли целта си за 80 % електроенергия от ВЕИ с четири години напред до 2026 г. Освен това Нидерландия почти удвои целта си за разположени в морето инсталации за 2030 г. от 11,5 GW на 21 GW.